

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Prijedlog Zakona broj _____

P R I J E D L O G

**ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI
ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2009.

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o javnom bilježništvu nalazi se u odredbama članka 2. stavka 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

1) Zakon o javnom bilježništvu ("Narodne novine" broj 78/93) stupio je na snagu 02. rujna 1993. g. Do sada su bile dvije izmjene ovoga Zakona i to 1994. i 2007. godine.

U primjeni Zakona o javnom bilježništvu odredba članka 13. koja određuje što se smatra da osoba koja je podnijela zahtjev za imenovanje za javnog bilježnika ne ispunjava uvjete ovoga Zakona za imenovanje za javnog bilježnika, upućuje na dvojbe zbog svoje nepreciznosti i nejasnoće, jer određuje da ako je protiv ove osobe pokrenuta istraga da ista ne ispunjava uvjete za imenovanje (članak 13. stavak 2. podstavak 1.). To znači da nakon završetka istrage iako je protiv te osobe pokrenut kazneni postupak nema zapreke da se ista imenuje za javnog bilježnika. Ovim prijedlogom izmjenjena navedene odredbe mijenja se na način da se šire i obuhvatnije odredi da osoba koja je podnijela zahtjev za imenovanje za javnog bilježnika ne ispunjava uvjete za imenovanje ako je protiv te osobe pokrenut kazneni postupak. Također se u članku 13. stavku 2. podstavku 2. riječi: «inače nečasnog» brišu iz razloga što je po svojoj prirodi kazneno djelo nečasno, pa nema potrebe da se to posebno naglašava u ovoj odredbi.

U članku 27. stavku 3. također je bilo nužno proširiti i preciznije odrediti kada se može javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe po sili zakona. To je slučaj kada je protiv javnog bilježnika pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje je predviđena kazna zatvora od najmanje 5 godina ili teža kazna ili za djelo koje je po svojoj prirodi takovo da ga čini nedostojnim za obavljanje javnobilježničke službe i to sve do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka. Time se određuje da se javni bilježnik može privremeno udaljiti iz službe do okončanja kaznenog postupka, a ne samo da privremeno udaljenje traje dok protiv javnog bilježnika traje istraga. To bi značilo da nakon završetka istrage prestaje privremeno udaljenje javnog bilježnika od obavljanja javnobilježničke službe iako je protiv njega pokrenut kazneni postupak. Stoga predlagatelj smatra da je bilo nužno preciznije odrediti ovu odredbu o privremenom udaljenju po sili zakona.

2) Odredbom članka 18. Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu („Narodne novine“, broj 84/08) određuje se da program obrazovanja javnobilježničkih vježbenika i trajanje vježbeničke prakse uređuje Zakon o javnom bilježništvu. Ovim člankom propisano je da javnobilježnički vježbenici u tijeku vježbeničke prakse provedu teoretski dio stručnog obrazovanja u trajanju od najmanje 160 sati na sudu. Praktični dio vježbeničke prakse provodi se u skladu s člankom 11. Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i

pravosudnom ispitu. Teoretski dio stručnog obrazovanja traje 150 sati prema programu kojeg donosi Hrvatska javnobilježnička komora i koji mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije kako bi javnobilježnički vježbenici ispunili jedan od uvjeta za polaganje pravosudnog ispita.

Javnobilježnički vježbenici u javnobilježničkom uredu obavljaju praksu u trajanju od najduže do četiri godine i to dvije godine radi stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i daljnje dvije godine radi stjecanja uvjeta za polaganje javnobilježničkog ispita.

Javnobilježnički vježbenici nakon provedenog stručnog obrazovanja od najmanje 18 mjeseci imaju pravo pristupiti polaganju pravosudnog ispita.

Ovim Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o javnom bilježništvu predlaže se članak 123. i 127. Zakona o javnom bilježništvu uskladi sa odredbom članka 18. i 22. Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za potrebe ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, s obzirom da se radi o propisu koji se usklađuje s pravnom stečevinom Europske unije.

V. TEKST IZMJENA I DOPUNA ZAKONA

Prilaže se tekst prijedloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o javnom bilježništvu s konačnim prijedlogom Zakona.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Članak 1.

U Zakonu o javnom bilježništvu («Narodne novine», brđb 78/93, 29/94 i 16/07) u članku 13. stavak 2. podstavak 1. mijenja se i glasi:

«- protiv koje je pokrenut kazneni postupak,»

U stavku 2. podstavku 2. brišu se riječi: «inače nečasnog»

Članak 2.

U članku 27. stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Do privremenog udaljenja javnog bilježnika iz službe dolazi po sili zakona ako je protiv javnog bilježnika pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje je predviđena (zapriječena) kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna ili za djelo koje je po svojoj prirodi takovo da ga čini nedostojnim za obavljanje javnobilježničke službe, sve do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka.»

Članak 3.

U članku 123. stavak 4. riječi: „Vježbenički staž“ zamjenjuje se riječju: „Vježbenička praksa“.

U stavku 5. riječi: „od staža“ zamjenjuju se riječima: „od prakse“.

U stavku 6. riječi: „vježbenički staž“ zamjenjuje se riječima: „vježbenička praksa“.

Iza stavka 5. dodaju se novi stavci 6. i 7. koji glase:

„(6) Javnobilježnički vježbenik u javnobilježničkom uredu obavlja praksu radi stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i radi stjecanja uvjeta za polaganje javnobilježničkog ispita prema programu stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika.

„(7) Vježbenička praksa javnobilježničkog vježbenika može trajati najduže do četiri godine i to dvije godine radi stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i daljnje dvije godine za stjecanje uvjeta za polaganje javnobilježničkog ispita.“

Dosadašnji stavci 6., 7. i 8. postaju stavci 8., 9. i 10.

Članak 4.

Članak 127. mijenja se i glasi:

„Članak 127.

(1) Program stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika iz članka 123. stavak 6. ovoga Zakona donosi Komora.“

(2) Teoretski dio programa stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika iz stavka 1. ovoga članka mora biti uskladen s programom Pravosudne akademije Ministarstva pravosuđa. Praktični dio vježbeničke prakse provodi se sukladno Zakonu o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu.

(3) Javnobilježnički vježbenici nakon 18 mjeseci javnobilježničke prakse imaju pravo pristupiti polaganju pravosudnog ispita ako su obavili praktični i teoretski dio stručnog obrazovanja iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Vrijeme provedeno na praksi kod javnog bilježnika u svojstvu javnobilježničkog vježbenika izjednačava se u pogledu prava na polaganje pravosudnog ispita s odgovarajućom praksom provedenom kod odvjetnika, sudu ili državnom odvjetništvu, sukladno Zakonu o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu.

(5) Komora će posebnim pravilnikom odrediti način financiranja stručnog obrazovanja.“

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osam dana nakon objave u «Narodnim novinama».

KLASA: 701-01/08-01/247

URBROJ: 514-03-01-09-7

Zagreb, 14. svibnja 2009.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. – prema odredbi 13. stavak 2. podstavak 1. Zakona o javnom bilježništvu za javnog bilježnika ne može biti imenovana osoba protiv koje je otvorena istraga. Ova odredba upućuje da bi nakon završetka istrage, osoba koje je podnijela zahtjev za imenovanje za javnog bilježnika mogla bi biti imenovana javnim bilježnikom, iako se protiv te osobe i dalje vodi kazneni postupak. Stoga ovu odredbu treba izmijeniti na način da se za javnog bilježnika ne može imenovati osoba protiv koje je pokrenut kazneni postupak, što predstavlja širu i obuhvatniju formulaciju zapreke za imenovanje za javnog bilježnika.

U stavku 2. podstavku 2. brišu se riječi: «inače nečasnog» i to iz razloga što nije potrebno naglašavati da za javnog bilježnika ne može biti imenovana osoba koja je osuđena zbog kaznenog djela koristoljublja ili zbog inače nečasnog kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti, jer kazneno djelo nije časno djelo pa tako naglašavanje kaznenog djela kao inače nečasnog djela je suvišno u ovoj odredbi.

Članak 2. – u članku 27. mijenja se stavak 3., kojim se određuje da se javni bilježnik privremeno udaljuje iz službe po sili zakona ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje je predviđena kazna zatvora od 5 godina ili teža kazna ili za djelo koje po svojoj prirodi takovo da ga čini nedostojnim za obavljanje javnobilježničke službe sve do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka. Ovakovo određenje razloga za privremeno udaljenje iz javnobilježničke službe proizlazi iz nedorečenosti dosadašnje odredbe koja je upućivala da se javni bilježnik može privremeno udaljiti iz službe samo ako je protiv njega pokrenuta istraga. To je značilo da završetkom istrage prestaje suspenzija i javni bilježnik može obnašati javnobilježničku službu iako se protiv njega i dalje vodi kazneni postupak. Stoga je bilo nužno da se izmijeni stavak 3. članka 27. na način kako je predloženo ovim izmjenama i dopunama Zakona.

Članak 3. – u članku 123. riječ: „staž“ zamjenjuje se riječju: „praksa“ u odgovarajućem padežu. Iza stavka 5. ovoga članka dodaju se novi stavci 6. i 7. kojima se propisuje da javnobilježnički vježbenik u javnobilježničkom uredu obavlja praksu radi polaganja pravosudnog ispita i stjecanja uvjeta za polaganje javnobilježničkog ispita prema programu stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika. Stavkom 7. ovoga članka propisuje se da vježbenička praksa može trajati najduže do četiri godine i to dvije godine radi stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita i daljnje dvije godine za stjecanje uvjeta za polaganje javnobilježničkog ispita. Dosadašnji stavci 6., i 7. postaju stavci 8. i 9.

Članak 4. - ovim člankom mijenja se članak 127. Zakona o javnom bilježništvu na način da se propisuje da je Hrvatska javnobilježnička komora (Komora) dužna donijeti obvezatni program stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika. Teoretski dio stručnog obrazovanja javnobilježničkih vježbenika mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije Ministarstva pravosuda. Praktični dio vježbeničke prakse javnobilježnički vježbenici provode sukladno Zakonu o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu. Javnobilježnički vježbenici stječu pravo na polaganje pravosudnog ispita nakon najmanje 18 mjeseci prakse u javnobilježničkom uredu kao su obavili praktični i teoretski dio stručnog obrazovanja sukladno Zakonu o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu.

Članak 5. – ovim člankom određuje se dan stupanja na snagu ovog Zakona.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Glava druga

IMENOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA, PRESTANAK NJIHOVE SLUŽBE I PRIVREMENO UDALJENJE IZ SLUŽBE

Uvjeti za imenovanje

Članak 13.

(1) Za javnog bilježnika može biti imenovana osoba:

1. koja je državljanin Republike Hrvatske,
2. koja ima poslovnu sposobnost i ispunjava opće zdravstvene uvjete za obavljanje sudačke službe,
3. koja je u Republici Hrvatskoj diplomirala pravni fakultet ili koja je nostrificirala svoju diplomu o završenom pravnom fakultetu izvan Republike Hrvatske,
4. koja je položila pravosudni i javnobilježnički ispit,
5. koja ima nakon položenoga pravosudnoga ispita najmanje pet godina radnog staža na pravnim poslovima,
6. koja je dostojna javnog povjerenja za obavljanje javnobilježničkog poziva,
7. koja se obvezala da će, ako bude imenovana za javnog bilježnika, napustiti drugu naplatnu službu ili kakvo drugo naplatno zaposlenje, ili članstvo u tijelu pravne osobe koja obavlja kakvu gospodarsku djelatnost,
8. koja aktivno vlada hrvatskim jezikom i drugim jezikom koji je službeni na području na kojemu treba obavljati javnobilježničku službu,
9. koja je dala izjavu da će, ako bude imenovana za javnog bilježnika, osigurati opremu i prostorije koje su prema kriterijima što ih je utvrdilo Ministarstvo, potrebni i primjereni za obavljanje javnobilježničke službe.

(2) Smatrat će se da ne ispunjava uvjet iz stavka 1. točke 6. ovoga članka osoba:

- protiv koje je otvorena istraga,
- koja je osuđena zbog kaznenog djela iz koristoljublja ili zbog inače nečasnog kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti, sve dok traju pravne posljedice osude,

- koja je odlukom disciplinskog tijela lišena zvanja suca, državnog službenika, javnog bilježnika, javnobilježničkog prisjednika ili odvjetnika, dok ne prođu tri godine od dana lišenja zvanja,
- na temelju ponašanja koje je moguće opravdano zaključiti da neće pošteno i savjesno obavljati javnobilježničku službu,
- koja je prezadužena,
- koja se nalazi pod stečajem ili je glavni dioničar ili glavni nositelj osnivačkih prava pravne osobe koja je pod stečajem.

Privremeno udaljenje iz službe

Članak 27.

(1) Ministar može javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe :

1. ako je protiv javnog bilježnika pokrenut postupak za lišenje poslovne sposobnosti,
2. ako je protiv javnog bilježnika pokrenuti postupak za razrješenje iz razloga navedenih u članku 21. ovoga Zakona,
3. ako je bez dopuštenja Ministarstva odsutan iz svog sjedišta duže od dva mjeseca.

(2) Privremeno udaljenje iz službe po odredbama stavka 1. ovoga članka traje:

1. za slučajeve iz stavka 1. točke 1. ovoga članka, do okončanja prvostupanjskog postupka pred sudom, ako je odlukom suda prvoga stupnja utvrđeno da ne postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti, a u protivnom do pravomoćnog okončanja sudskog postupka za lišenje poslovne sposobnosti,
2. za slučajeve iz stavka 1. točke 2. ovoga članka, do konačnosti rješenja o razrješenju.
3. za slučajeve iz stavka 1. točke 3. ovoga članka, samo ako zbog toga protiv javnog bilježnika bude istodobno pokrenut stegovni postupak i predloženo izricanje stegovne kazne privremenog oduzimanja prava na obavljanje službe u trajanju do jedne godine ili kazne oduzimanja prava na obavljanje službe do pravomoćnosti stegovne odluke.

(3) Do privremenog udaljenja javnog bilježnika iz službe dolazi po sili zakona otvaranjem istrage protiv njega dok ona traje.

(4) Prethodne odredbe ovoga članka ne utječu na odredbe o privremenom udaljenju javnog bilježnika u povodu pokretanja disciplinskog postupka.

Javnobilježnički vježbenici

Članak 123.

(1) Diplomirani pravnici koji su zaposleni u javnobilježničkom uredu smatraju se za javnobilježničke vježbenike ako su upisani u imenik javnobilježničkih vježbenika, koji vodi Komora.

(2) U imenik javnobilježničkih vježbenika može biti upisana samo osoba koja dokaže da ispunjava uvjete iz članka 13., stavka 1., točke 1, 2., 3., 6., 7. i 8. ovoga Zakona. U odnosu na javnobilježničkog vježbenika na odgovarajući će se način primjenjivati odredba stavka 2. i stavka 3. članka 13 te odredbe članka 38. i članka 39. ovog zakona.

(3) Javni bilježnici prijavljuju Komori potrebu za otvaranjem mjesta javnobilježničkih vježbenika. Odobrena mjesta javnobilježničkih vježbenika popunjavaju se na temelju natječaja što ga raspisuje i provodi Komora. Prigodom izbora osobito će se voditi računa o uspjehu postignutom na pravnom studiju i dotadašnjem radu.

(4) Vježbenički staž počinje teći od dana upisa vježbenika u imenik. Javni je bilježnik dužan bez odgađanja priopćiti Komori prestanak i svaki prekid rada vježbenika.

(5) Prekid vježbe do najviše šest tjedana u jednoj godini ukupno ne odbija se staža ako su nastali uslijed bolesti, odsustva, računavajući u to odmor i obavljanje vojne službe.

(6) Ako vježbenik nakon prestanka rada javnog bilježnika ili nakon njegova premještaja nastavi raditi u njegovom uredu kod vršitelja dužnosti, to će mu se vrijeme uračunati u vježbenički staž. Vršitelj dužnosti je dužan obavijestiti Komoru da je vježbenik nastavio vježbu kod njega.

(7) Ako vježbenik nakon položenoga pravosudnog ispita nastavi s radom ili zasnuje radni odnos u javnobilježničkom uredu, smatrat će se javnobilježničkim savjetnikom. Ova činjenica upisat će se u Imenik javnobilježničkih savjetnika koji ustroji Komora.

(8) U javnobilježničkom uredu može biti zaposlen samo jedan javnobilježnički savjetnik.

Stož za polaganje pravosudnog ispita

Članak 127.

(1) Vrijeme provedeno u službi kod javnog bilježnika u svojstvu javnobilježničkog vježbenika izjednačava se u pogledu prava na polaganje pravosudnog ispita s odgovarajućom službom provedenom kod odvjetnika ili na sudu.

(2) Molba javnobilježničkog vježbenika za polaganje pravosudnog ispita podnosi se Ministarstvu preko Komore.